

Kvalitetsutvikling i barnehagene i Fosenregionen

Rapport fra ekstern vurdering
i Bekkfaret barnehage i uke 45/2019

Vurderingstema:

Voksenrollen i lek.

Personalet skal støtte, inspirere og oppmuntre barn i lek

Innhold

1. Forord	3
2. Ekstern barnehagevurdering som verktøy	4
3. Fakta om barnehagen.....	5
4. Vurderingstema og fremtidsbildet	6
4.1 Fremtidsbildet	7
5. Tegn på god praksis og praksis som kan utvikles	8
6. Videre arbeid og spørsmål til refleksjon	15
7. Oppfølgingsavtale etter ekstern barnehagevurdering.....	16
Vedlegg 1 - Deltakere i vurderinga.....	17
Vedlegg 2 – Tidsplan.....	18
Vedlegg 3 – Metoder	20
Forberedelse av barna.....	21
Møte med foresatte	20
Møte med styreren	21
Vedlegg 4 – Intervjuguide til barna	21
Vedlegg 5 –Intervjuguide til foresatte.....	22
Vedlegg 6 – Intervjuguide til personalet	23

1. Forord

En barnehage er full av magi,
en plass med barneglede i,
Et sted der det settes spor,
i både liten kropp, og stor.

Hvor søledammen kan bli et kjempestort hav,
En pinne kan bli en tryllestav.
Hvis du tør kan du bli hva du vil,
er du streng kan du lett trylles snill.

Det er voksne der som vil deg vel,
Og som gjerne blir med på et sprell,
Som gir bort omsorg og er din venn,
Og får våte smellkysst igjen.

Og dette er ikke på langt vei alt,
Hvis en dag alt går på tverke galt,
Så får du magisk kos og trøst,
Både sommer, vinter, vår og høst.
(Øystein Gjønnes)

I Bekkfaret barnehage har ansatte fokus på leikens egenverdi, noe vi har observert og kjent på kroppen denne uken vi har vært tilstede i Bekkfaret barnehage. Vi har følt oss velkomne og blitt så godt tatt imot av både ansatte, foreldre og barn. I Bekkfaret barnehage opplever vi en anerkjennende og trygg atmosfære der alle er opptatt av hverandre og ikke minst leiken. Barna vil leike, men det vil de ansatte også. André Bjerke har skrevet at om du mister evnen til leik, mister du livet, og dette tar ansatte på Bekkfaret barnehage på alvor. Takk for at dere har delt tanker og praksisen deres med oss gjennom disse dagene, takk til alle barna som har invitert oss med på leiken og som ville snakke med oss. Takk til foreldre som kom på refleksjonsmøte og delte sine tanker. Her kommer rapporten vår, vi har etter beste evne prøvd å speile barnehagens praksis. Vi er klar over at vi kun har fått et lite innblikk i en omfattende barnehagehverdag, men håper den kan komme til nytte i arbeide med å utvikle egen praksis. Lykke til med viktig og spennende utviklingsarbeid til barnets beste. Vi ønsker å si takk for oss med et sitat som henger på en av de godt dokumenterte veggene på Bekkfaret barnehage.

Mens vi prøver å lære våre barn om livet,
lærer våre barn oss voksen hva livet dreier seg om.

God hilsen fra Solveig Nilsen og Elisabeth Walsøe Lehn

2. Ekstern barnehagevurdering som verktøy

Ekstern barnehagevurdering er et verktøy for å hjelpe barnehagen med å vurdere og videreutvikle kvaliteten på tilbudet til barna. Metoden bidrar med et eksternt blikk fra to «likemenn» som kommer til barnehagen for å observere og snakke med barna, de foresatte og de som jobber der.

Vurderingsområdet tar utgangspunkt i barnehagen sitt ståsted og handler om element som vil gjøre de tilsette bedre i stand til å utføre sine primære oppgaver knyttet til barna sin trivsel, læring og utvikling.

Ekstern barnehagevurdering består av fem trinn:

1. Velge område for vurdering
2. Lage fremtidsbildet
3. Innhente og strukturere informasjon
4. Analysere og gjøre vurderinger
5. Speile tilbake til barnehagen

De fem trinnene er nå gjennomførte og oppsummerte i denne rapporten.

Det er barnehageeieren og styreren som har ansvaret for å følge opp vurderingen med utviklingsarbeid i barnehagen.

Grunnlaget for ekstern vurdering i barnehagen finner vi i Rammeplan for barnehagen. Les mer om ekstern barnehagevurdering på <http://www.udir.no/ekstern-barnehagevurdering>

I Fosenregionen samarbeider de 6 kommunene Osen, Roan, Åfjord, Indre Fosen, Bjugn og Ørland om ekstern barnehagevurdering. Vurderingsgruppa består av 6 dyktige pedagoger som jobber i barnehagene på Fosen, samt 3 fagpersoner fra DMMH.

3. Fakta om barnehagen

Bekkfaret barnehage stod ferdig våren 2015, og ble tatt i bruk 01.08.15. Det er 6 avdelinger. I dag er det 85 barn og 28 ansatte.

Barnehagen har en styrer i 100% stilling og en merkantil ressurs. De fleste ansatte har lang barnehageerfaring og god formell kompetanse. Det jobber to pedagoger på alle avdelingene, der en av dem er leder for avdelingen, og det er ansatt egen spesialpedagog. I tillegg er det fagarbeidere, barnepleiere og assistenter, samt en lærling i personalgruppa. Bekkfaret barnehage har et eget storkjøkken med en egen kjøkkenansvarlig.

Barnehagen ligger vis a vis Fosen vidregående skole med kort avstand til sentrum av Botngård. Personalet er opptatt av å bruke nærområdet, som har bla ishall, Botngård skole, Bjugn helsesenter, bibliotek, dansesal og Bjugn kulturskole.

Bekkfaret barnehage har fine naturområder nær barnehagen med flere turplasser, gapahuker, paviljong, grillhus og kort avstand til fjæra.

Barnehagens verdigrunnlag er:

Foreldrene skal være trygge på at barna har utviklende og gode dager sammen med ansatte som har barnets beste i fokus. Personalet ønsker at barna skal møte en hverdag som er preget av lek og læring.

Bekkfaret barnehage ønsker at barna skal få en god start på ei livslang læring, og leiken er en viktig del av denne læringa. Barnehagen er en del av utdanningssystemet.

Personalet har fokus på at barndommen er en viktig del av barnas liv. Målet er ikke å gjøre barna voksne forrest mulig, men å gjøre barndommen rikest mulig på spennende opplevelser og utfordringer.

Barnehagens visjon er: LEIK OG LÆRING HÅND I HÅND

4. Vurderingstema og fremtidsbildet

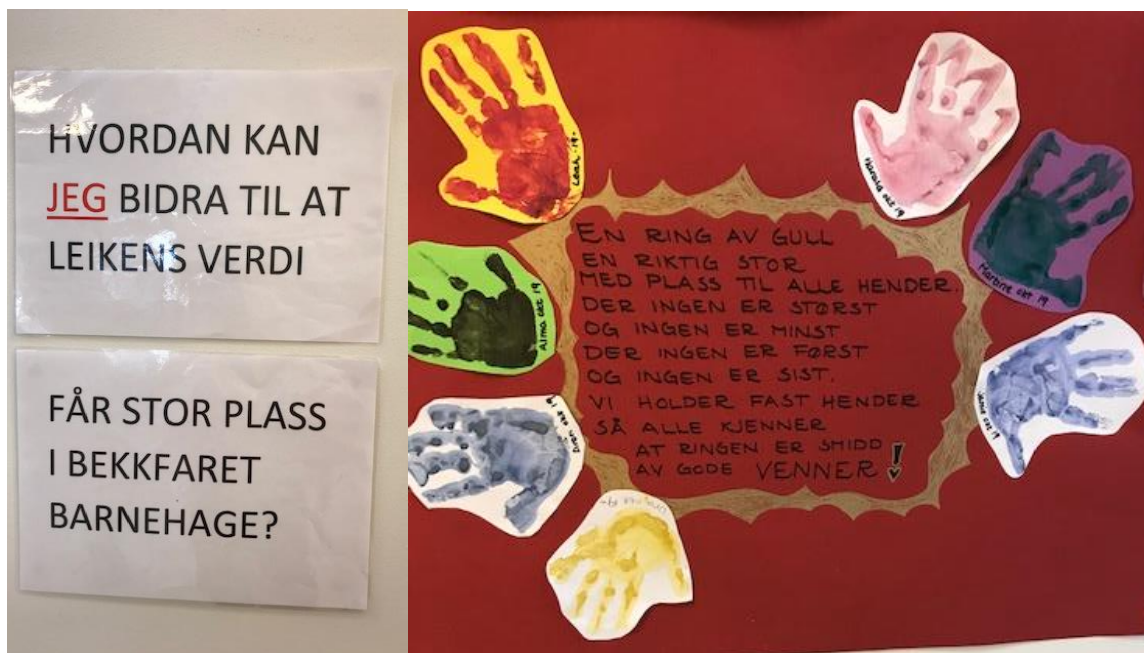
Bekkfaret barnehage har bedt om vurdering på følgende vurderingstema:

Voksenrollen i lek.

Personalet skal støtte, inspirere og oppmuntre barn i lek

Bekkfaret barnehage har brukt følgende punkter som grunnlag for valg av tema og vurderingsgrunnlag:

- Beste praksis: Et prosjekt de jobbet med i 2009 -2015, og som de nå bruker som arbeidsverktøy for å bedre sin praksis.
- BAKOM, et barnehagebasert kompetansehevingsprosjekt med faglig og veiledningskompetanse fra DMMH fra 2017 - 2019. Der valgte barnehage tema LEIK, og problemstillingen "Hvordan kan jeg bidra til at leikens egenverdi får stor plass i Bekkfaret barnehage?"
- Bekkfaret barnehage ønsker å arbeide fram en felles pedagogisk plattform for lek knyttet til voksenrollen. Personalet ønsker å bli sett utenfra, jfr. sin årsplan som påpeker at: «Personalet skal være tilgjengelig for barn ved å støtte, inspirere og oppmuntre barna i deres lek.

4.1 Fremtidsbildet

Vurderingstema: Voksenrollen i lek.

- Personalet skal støtte, inspirere og oppmuntre barn i lek

Kvalitetsmål	Tegn på god praksis
Barna Barna støttes og inspireres til ulike typer lek, inne og ute (Jfr. RP, 17)	<ul style="list-style-type: none">❖ Barna opplever et personale som tar initiativ til lek❖ Barna opplever at personalet hjelper de inn i lek❖ Barna finner leiker, utstyr og rom som kan inspirere til lek❖ Barna opplever et engasjert personale i leiken
Personalet Personalet støtter, inspirerer og oppmuntre barn i lek inne og ute (jfr. RP, 17).	<ul style="list-style-type: none">❖ Personalet tar initiativ til og har en delaktig rolle i lek❖ Personalet bidrar til at alle barn deltar i lek❖ Personalet inspirerer til ulike typer lek❖ Personalet imøtekommer barna på deres ideer og valg av aktiviteter
Foresatte Barnehagen skal i samarbeid med foresatte ivareta barns behov for lek (Jfr. Barnehageloven § 1)	<ul style="list-style-type: none">❖ Barns trivsel og lek er et tema i samarbeidet mellom personalet og foresatte❖ Foresatte opplever et gjensidig samarbeidsforhold❖ Foresatte opplever engasjerte og lekende ansatte❖ Foresatte opplever at barnehagen prioriterer leiken
Barnehagen som lærende organisasjon Barnehagen skal være en lærende organisasjon der hele personalet skal reflektere rundt faglige og etiske problemstillinger knyttet til voksenrollen i lek (Jf. RP, 17)	<ul style="list-style-type: none">❖ Personalet har kompetanse om lek og bevissthet om egen rolle❖ Ledergruppen skaper tid og rom for faglige og etiske refleksjoner rundt voksenrollen i lek❖ Personalets observasjoner og praksisfortellinger gir grunnlag for utvikling av personalets rolle i lek❖ Personalet involverer barns stemme i vurderingsarbeidet

Fremtidsbildet har vært utgangspunktet for barnehagevurderingen og beskriver den ønskede situasjonen innen vurderingstemaet ut fra lov om barnehage, forskrifter og faglig, pedagogisk kunnskap. Kvalitetsmålene og tegn på god praksis i denne rapporten er utformet av vurdererne i samarbeid med barnehagen.

Vurdererne sammenliknet kvalitetsmål og tegn på god praksis med informasjonen som ble samlet inn om vurderingstemaet gjennom barnesamtaler, refleksjoner i foreldremøte og personalmøte, samtale med styrer og observasjon i barnehagen, i tillegg til de dokumentene som barnehagen la fram.

5. Tegn på god praksis og praksis som kan utvikles

Kvalitetsmål, **Barna**

Barna støttes og inspireres til ulike typer lek, inne og ute (Jfr. RP, 17)

Tegn på god praksis:

- Barna opplever et personale som tar initiativ til lek
- Barna opplever at personalet hjelper de inn i lek
- Barna finner leiker, utstyr og rom som kan inspirere til lek
- Barna opplever et engasjert personal i leiken

God praksis:

Vi møtte til sammen 10 barn gjennom tre tilrettelagte barnesamtaler. Barna hadde lyst til å komme og foreldrene hadde samtykket til samtalene.

Barna fortalte at de likte å leke både inne og ute i barnehagen. De nevner smådissan, stordissan, klatring på baksida, politi og tyv, ulven og grisan, hakkebakkeskogen, leke hus, store maskiner, sisten, gjemsel, disse – hest, små musunger og noen likte godt å sitte på trillebår og ake ned skila. Å ake ned skila mens de satt på trillebår var ikke lov, men de gjorde det litt likevel. Det var ikke alle voksne på de andre avdelingene som kunne denne reglen så da kunne de snike seg til denne leken. Vi legger merke til at ungene løfter fram lek de leiker ute, men noen av barna nevner også tegning og perling, hopperommet og dokkerommet. Dokkerommet er nå innredet på en slik måte at de selv kan utforme det til hva de ønsker. Her har vi sett herjelek, boltrelek og frilek der barna bruker egen kreativitet.

Barna mener at de voksne på barnehagen er delaktig i leiken, og at de blir med på leiken som barna initierer. Dersom noen ikke får bli med på lek de ønsker å delta på, kan de spørre de voksne om hjelp. Noen av barna mener også at de får hjelp og støtte om det oppstår konflikt under pågående lek, mens andre velger bare å gå unna når de blir uenig. Barna forteller at de kan leke samme lek over flere dager, noe vi også har observert i uteleiken.

Det kan virke som barna har nok tilgang på leketøy og utstyr, for når vi spør om de ønsker seg noe til barnehagen er forslagene å kjøpe godteri.

I barnehagen har vi sett at barnas initiativ i leiken blir fulgt opp av den voksne. De ansatte benevner og snakker om det barna er opptatt av. Barna får tilbud om å være med på lekaktiviteter av personalet. Leiker og utstyr står lett tilgjengelig for barna, både inne og ute. Det er bilder på veggene som kan inspirere til lek, som for eksempel bilder av ulike matover kjøkkenkroken.

Praksis som kan utvikles:

Barna forteller at de voksne blir med på leiken, men de synes ikke de voksne er så flinke til å leike seg. "Dem må øve sæ litt meir". Vi oppfatter også gjennom våre observasjoner at ansatte er inspiratorer, tilretteleggere, og støttende, men det kommer sjelden fram at de er medlekende. Dette kommer vi nærmere inn på under kvalitetsmål for personalet.

Kvalitetsmål, **Foresatte**

Personalet støtter, inspirerer og oppmuntrer barn i lek inne og ute (jfr. RP, 17).

Tegn på god praksis:

- Barns trivsel og lek er et tema i samarbeidet mellom personalet og foresatte
- Foresatte opplever et gjensidig samarbeidsforhold
- Foresatte opplever engasjerte og lekende ansatte
- Foresatte opplever at barnehagen prioriterer leiken

God praksis:

Foresatte mener at det er tydelig at leiken har en fremtredende plass i barnehagen, fordi personalet framsnakker leiken og leikens verdi. Foresatte forstår gjennom barnehagens arbeid, at lek og læring går hånd i hånd.

Personalet er god til å tilrettelegge etter alles behov, og dele inn i små grupper etter alder og modenhet. Foresatte opplever at personalet tilbyr god lek gjennom tilrettelagte aktiviteter, men har inntrykk av at den frie leiken får størst plass i hverdagen. De opplever at personalet er kreative, og at de inspirerer barna gjennom formingsaktiviteter, turer og spontane utflukter, som for eksempel å se på veibygging og ulike ting som skjer i nærmiljøet. Foresatte opplever at personalet har fokus på inkludering, og nevner navnesang og trommesang som skaper samhørighet i barnegruppa.

Mange foresatte synes de får god informasjon om leiken i månedsplaner og foreldremøter. Foresatte opplever at personalet inspirerer til lek gjennom for eksempel historiefortelling, eventyr og bøker i utetiden, der foresatte har et godt inntrykk av at personalet formidler på en engasjerende og innlevende måte. Det vises visuelt på veggene i barnehagen at det stimuleres til aktiviteter som igjen kan føre til lek.

Det er naturlignok at det er i hente-/bringesituasjoner at foresatte får ett innblikk i personalets arbeid. Her løfter de særlig opp bringesituasjonen. Her nevner de blant annet at det er en god atmosfære i barnehagen på morgenen, der de føler at de blir godt tatt imot. Foresatte opplever at personalet viser omsorg og kjærlighet til barna. De opplever en god kommunikasjon med personalet. God dokumentasjon gjennom bildeskjermene gir dem et godt innblikk av hva som skjer i barnehagehverdagen. Foresatte synes det er bra at personalet gir tilbakemelding dersom barna mangler klær og annet utstyr, som de er klar over kan hemme god lek og trivsel i barnehagen.

Foresatte opplever at det på foreldremøter er positivt at det er refleksjonsoppgaver der de kan utveksle egne erfaringer og høre hva andre foresatte tenker. Det er positivt at barnehagen tilrettelegger for medvirkning jfr. Rammeplanens føringer. Det oppleves meningsfullt å selv bidra på foreldremøtene i stedet for å bare ta imot info. De var glad for å bidra med midler til for eksempel sølekjøkkenet som de har inntrykk er en bra lekarena. Foresatte har også en plan om å rydde i rådyrskogen, som er et turområde barnehagen bruker.

Praksis som kan utvikles:

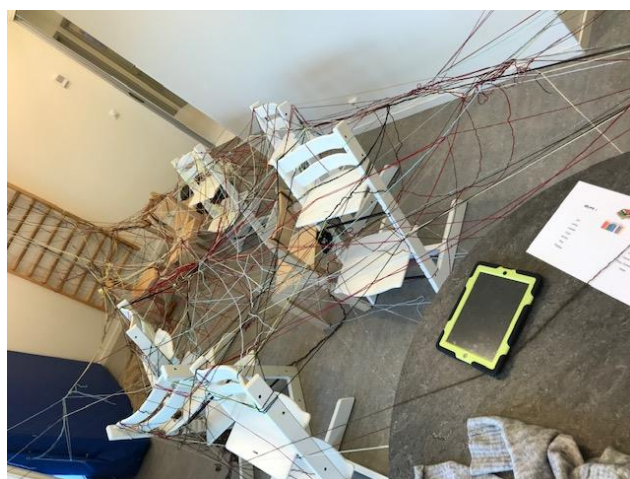
Det er i hente-/bringesituasjon at foresatte opplever personalet. I disse situasjonene er det vanskelig å observere aktive og lekne ansatte på grunn av at de da har fokus på kommunikasjon med barna og deres foreldre.

Personalet kan bli bedre på jevnlig tilbakemeldinger i hverdagen, som omhandler barns trivsel og lek. Her kan det oppleves at det mangler infoflyt mellom ansatte, dersom den som har vært sammen med barnet størstedelen av dagen er ferdig med sin vakt. Foresatte ønsker bedre info om dagen i dag, for eksempel gjennom ett skriv der de på hver avdeling kan skrive noen ord om hva de har gjort i løpet av dagen og henge opp slik at alle kan lese det. Her nevner de alternative måter for kommunikasjon, som for eksempel felles webplattform for informasjon.

Foresatte selv mener at de også må bli flinkere til å fortelle personalet om barnets behov og trivsel slik at personalet kan følge opp i barnehagehverdagen.

Noen foresatte undrer seg om personalet har nok fokus på fysisk og grovmotorisk lek. Andre er glad for at personalet tok tak i noe brutal lek som utviklet seg tidligere. Her opplever vi at foreldrene definerer denne fysiske leken forskjellig. De opplever at når det kommer menn inn i barnehagen blir det mer fysisk lek, noe enkelte barn setter pris på. Barnehagen har rom som innbyr til fysisk og grovmotorisk lek. Vi kunne se at disse rommene ble brukt til "herjeleik" og annen grovmotorisk aktivitet som å klatre og hoppe ned og "stupe hodekråke". I forhold til fysisk og grovmotorisk lek løftes området bak barnehagen fram av noen foresatte. Da kom det fram at enkelte foresatte ikke var klar over hvordan det var på baksiden ettersom barna oppholder seg på framsiden (porten er lukket) eller er inne ved hentetiden.

God kommunikasjon mellom hjem og barnehage er avgjørende for et godt samarbeid, der mener foresatte at de kan bli bedre på å ta seg tid til å etterspørre mer info om barnets dag i barnehagen. De mener også at foresatte må bli flinkere til å møte opp på foreldremøtene. Foresatte forventer at personalet gir dem nødvendig informasjon jevnlig og at de ikke venter til foreldresamtalene.

Kvalitetsmål, **Personalet**

Barnehagen skal i samarbeid med foresatte ivareta barns behov for leik (Jfr. Barnehageloven§ 1)

Tegn på god praksis:

- Personalet tar initiativ til og har en delaktig rolle i leik
- Personalet bidrar til at alle barn deltar i leik
- Personalet inspirerer til ulike typer leik
- Personalet imøtekommer barna på deres ideer og valg av aktiviteter

God praksis:

Personalet tar initiativ til leik både direkte og indirekte. I barnehagen ser vi at personalet er der barna er, og de er tilstede i barnas lek både inne og ute. De spør barna hva de trenger i leken, og kommer med forslag for å utvikle leken videre.

Leketøy og rekvisitter er lett tilgjengelige og lett å få øye på. Personalet er bevisst på å innrede de ulike rommene slik at de inspirerer til leik. Alle avdelinger dokumenterer sitt arbeid ved å henge dette opp på veggene. Det rulleres også på hvilke leker som er tilgjengelige på en avdeling gjennom å rydde bort og hente fram leiker.

De bruker dokumentasjon fra barnas tidligere lekaktiviteter som inspirasjon til videre leik. Personalet er bevisst på at felles opplevelser kan danne grunnlag for leik, som for eksempel bøker, eventyr, turer og temaarbeid. Dette har vi sett eksempler på gjennom at barna har lekt, "ulven og de tre grisene", "Bukkene Bruse" og "Hakkebakkeskogen". Personalet benevner og snakker om det barna er opptatt av og det barna leiker. Vi observerte at når de ansatte satte seg ned sammen med barna, så kom det flere barn til. Personalet følger barna, og ved å ha felles fokus fanger dette flere barns interesse. Vi observerte også at da det kom nye barn til, så prøvde personalet å få barna inn i leiken som pågikk ved å gi alternativ til nye roller.

Med tanke på et inkluderende leikemiljø for alle barn, er personalet opptatt av å legge til rette for inkluderende aktiviteter for å styrke barnets leike kompetanse. Ved bruk av observasjoner og praksisfortellinger jobber de for å avdekke barn som ofte får en passiv rolle eller faller utenfor i leken. De jobber også proaktivt med temaarbeid om vennskap og kartlegger barns leikeferdigheter for igjen å styrke dem.

Vi opplever at ansatte i stor grad har fokus på det positive framfor det negative i situasjoner de møter, for eksempel ved at de prøver å fange barnets opplevelse framfor å definere selv hva dette handler om. På denne måten får de fram hva som ligger bak barnets atferd og kan møte dem der de er. Dette er gode eksempler på barns medvirkning i hverdagen, der de kan følge barnas utspill og lettere forstå deres behov i situasjonen. Vi har sett at personalet kan vike fra planlagte aktiviteter der barna er i god leik, som er i tråd med barnehagens årsplan som påpeker at "barn får impulser og inspirasjon til leiken gjennom opplevelser". Når ansatte har kunnskap og trygghet nok til å utøve profesjonelt skjønner bidrar de til å og skape gode utviklingsmuligheter for barn. Vi la særlig merke til et utsagn under personalmøte, "det

er når vi deltar i barns lek at vi får de beste tilbakemeldingene på barnets behov og deres stemme”

Praksis som kan utvikles:

Barnehagen skal anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi, ifølge Rammeplanen for barnehagen (2017). Personalet skal anerkjenne leikens egenverdi og da er det behov for at personalet sammen definerer og forstår hva dette innebærer i praksis. Hva defineres som lek? Hvordan forstår personalet hva som oppleves som god og meningsfull lek for barn? Dette kan forstås gjennom faglitteratur, forskning, refleksjonsarbeid, observasjon og barnas egne utsagn.

Dagsplaner og organisering av uken kan lett blir et hinder for barns frie lek dersom det er mange planlagte og voksenstyrte aktiviteter. Personalet løfter fram at dette kan være et hinder for barns medvirkning og påvirkning av innhold i barnehagehverdagen. Dette stemmer med noen av våre observasjoner der vi stiller spørsmål om alle dagsplaner og leikegrupper fremmer leikens egenverdi for barna. Lekens egenverdi er tuftet på bla. indremotivasjon og frivillighet, og når personalet definerer hva barn skal leke kan de frarøve dem dette. Didaktisk planlegging og evaluering, der personalet ivaretar barns ulike uttrykksformer, kan bidra til at personalet lettere skaper større rom for frileik i en travel barnehagehverdag. Gjennom observasjon og spontane innspill fra barna kan praksis utvikles enda mer. Vi har som påpekt, under god praksis, sett situasjoner der personalet kan vike fra egne planer. Vi ønsker å oppfordre til enda større bevissthet rundt hvor verdifullt dette er for barns leikutvikling.

I arbeid med de yngste barna er det avgjørende at personalet har nok kunnskap om hvordan toodler leken kan forstås. Når de yngste barna hermer, gjør de samme tingene, slik som å løpe fra en plass til en annen, trommer i bordet, flytte ting fra en plass til en annen har de et felles fokus og en plan som for voksne ikke er så lett å identifisere med lek. Barna derimot, opplever at de har et fellesskap som de er en del av, som igjen er viktig for å utvikle sosial kompetanse. Den begynnende leikutviklingen kan kanskje få større plass i de tilrettelagte aktiviteter som samlingsstund, påkledning og måltid dersom målet er å fremme god leikutvikling?

Vi har observert at personalet har god kompetanse på lek, de er igangsetter, inspiratorer, delaktige og ikke minst talspersoner for barns lek. Fokus på leikens verdi kommer også tydelig fram i barnehagens planer. Vi har ikke så mange observasjoner der personalet er deltakende i lek. Da mener vi deltaker, i den betydning at den ansatte tar en aktiv rolle og lever seg inn i rollen. Det er lett å forbli på regiplanet, men å leve seg inn i rollen krever både innlevelse, trygghet på at noen andre har overblikk på de andre barna, og god leikbarhet. Vi vet at dette er en krevende øvelse for voksne, det er tross alt barna som er de mest kompetente. Vi ønsker likevel å påpeke dette som en utviklingsmulighet for å løfte barnehagens kompetanse. Personalet trekker også fram dette under sine refleksjoner, “Vi må bli enda bedre på å lek oss og gå inn i leiken, da lærer vi mer om lek og utvikler større forståelse på hva barna trenger av oss”

Kvalitetsmål, **Barnehagen som lærende organisasjon**

Barnehagen skal være en lærende organisasjon der hele personalet skal reflektere rundt faglige og etiske problemstillinger knyttet til voksenrollen i lek (Jf. RP, 17)

Tegn på god praksis:

- Personalet har kompetanse om lek og bevissthet om egen rolle
- Ledergruppen skaper tid og rom for faglige og etiske refleksjoner rundt voksenrollen i lek
- Personalets observasjoner og praksisfortellinger gir grunnlag for utvikling av personalets rolle i lek
- Personalet involverer barns stemme i vurderingsarbeidet

God praksis:

Bekkfaret barnehage skal slik Rammeplanen (2017) påpeker «være en lærende organisasjon der hele personalet skal reflektere rundt faglige og etiske problemstillinger knyttet til sitt pedagogiske innhold. Vi opplever et personale som har et ønske om utvikling og kompetanseheving, og evnen til å gjøre noe med det. De har i flere år hatt fokus på leiken, og viser til stor utvikling under prosjektet BAKOM, der problemstillingen var; Hvordan kan jeg bidra til at leikens verdi får stor plass i Bekkfaret barnehage? De har også utarbeidet en standard for lek, med tilhørende tegn på beste praksis som er utviklet over flere år. Med utgangspunkt i dette satte vi spørsmålstegn på valg av lek som vurderingstema i ekstern barnehagevurdering. Styrer har tydelige argumenter for at de fortsatt holder på leiken som tema for egen kompetanseheving. Gjennom å fordype seg i leiken har de oppdaget at de har mye god praksis, men at de trenger å løfte sin tause kunnskap og dokumentere arbeidet for å videreutvikle seg. Dette kom også fram på personalmøtet.

Styrer og ledergruppen setter av tid på alle møter slik at personalet sammen kan øke kunnskap og bevissthet om egen rolle i forhold til lek. De benytter seg av observasjoner og praksisfortellinger som utgangspunkt for refleksjon, noe vi fikk se gjennom deltagelse på ett avdelingsmøte. De stiller hverandre gode spørsmål som øker refleksjonsevnen og gir dem ny kunnskap. Utvikling og endringsarbeidet avhenger også av at styrer kan lede gjennom sine avdelingsledere. Her forteller personalet at de prøver å skape rom for samtaler i barnehagehverdagen når det oppstår behov for veiledning. Felles plantid skaper også mulighet for å reflektere sammen, og de har også mulighet til å se hva andre avdelinger jobber med.

Rammeplanen (2017) påpeker at barnets erfaringer og synspunkter skal inngå i vurderingsgrunnlaget. Barn er premissleverandører for sin lek og personalet kan lære mye gjennom å lytte til barna. Styrer forteller at barnas stemme er bla. ivaretatt gjennom at de blir tatt med på råd i forbindelse med innkjøp av f.eks. leketøy og lekeapparater. Det gjennomføres også noen tilrettelagte barnesamtaler.

Praksis som kan bli bedre:

Styrer har et mål om at barnehagen skal utforme sin egen pedagogiske plattform. For å klare dette må personalet arbeide med Rammeplanens verdigrunnlag, synet på barn og leikens verdi i Bekkfaret barnehage må skriftliggjøres. Vi observerer også at det er et sprik mellom uttalt praksis og årsplanens innhold om verdigrunnlag og leik. Gjennom å arbeide med en progresjonsplan for hvordan leiken kan stimuleres og utvikles tilpasset de ulike aldersgruppene kan personalet forankre egen kunnskap og gode praksis. Styrer mener at personalet er godt i gang med å skrive praksisfortellinger, men at utfordringen er å rydde nok tid til refleksjonsarbeidet og dokumentere. Styrer og ledergruppen jobber også med å strukturere innholdet i møtene slik at det er god nok tid til refleksjon og veiledning av hverandre.

Barnehagens intensjon og ønske om å løfte fram barneperspektivet og barn stemme gjennom egne barnesamtaler er ikke forankret og faglig argumentert i noen dokumenter, ifølge styrer, dette kan gjøre praksis tilfeldig og varierende. Vi mener en forankring i ledergruppen er avgjørende for at barns medvirkning ivaretas og at barna jevnlig kan være aktiv i planlegging og vurderingsarbeidet. På personalmøtet kommer det også fram at ansatte må bruke faglig skjønn og så langt de kan respondere positiv til barns initiativ og ønske om aktiviteter. Eksempler på dette er “den døde mus pedagogikk” og “se mulighetene før begrensningene”, noe vi merker oss som godt grunnlag for å fortsette å utvikle egen praksis i forhold til barns medvirkning i hverdagen.

6. Videre arbeid og spørsmål til refleksjon

Styrelsen og barnehageeieren overtar ansvaret for utviklingsarbeidet. De må prioritere og ta eierskap. Starten på dette arbeidet er å organisere utviklingsarbeidet. De må ta stilling til om de skal involvere hele personalet i organiseringen eller ei utvalgt arbeidsgruppe.

Dersom de velger en utvalgt arbeidsgruppe, har deltakerne i gruppa ansvar for å inkludere resten av personalet i arbeidet, gjerne avdelingsvis. Det er òg viktig å huske på at eieren og foreldrerepresentantene skal delta i det videre arbeidet med kvalitetsutvikling i barnehagen. Det er en viktig forankring at personalet og foreldrene får delta i arbeidet med å reflektere over, drøfte og analysere innholdet i denne rapporten. Dette er grunnlaget for videre arbeid.

Denne vurderingsrapporten har ikke til formål å komme med konkrete forslag til hvordan barnehagen skal gripe fatt i utviklingsarbeidet, men vi foreslår noen refleksjonsspørsmål for å hjelpe barnehagen til å komme i gang med utviklingsprosessen. Aktuelle refleksjonsspørsmål kan være:

- Hvordan forstår personalet hva som oppleves som god og meningsfull leik for barn?
- Hvordan forstå og fange opp barns initiativ til leik?
- Hvordan kan vi bli bedre på "å leik oss, og gå inn i rollan"?
- Hvordan forstå og identifisere toodlerens leik?
- Hvordan skal vi utvikle vår leikekompetanse gjennom dokumentasjon?
- Hvordan kan vi bruke vår dokumentasjon på leik (på veggene) inn i arbeidet med en pedagogisk plattform?
- På hvilken måte kan dagsplanen fremme mer tid til barns frie leik?
- På hvilken måte kan baksida utvikles som leikeområde?
- På hvilken måte kan baksida gjøres til et attraktivt område for ansatte?
- På hvilken måte kan vi inkludere barna i vårt planleggings- og vurderingsarbeid?
- Hvilken verdi har tilrettelagte barnesamtaler, og hvordan kan vi forankre dette som en fast rutine?
- Hvordan kan vi sikre felles praksis slik at foreldre jevnlig opplever å få god nok informasjon om eget barn?
- På hvilken måte kan vi organiser slik at vi kan dele praksisfortellinger på tvers av avdelingene?
- Hvordan kan ledergruppen skap tid og rom for erfaringsdeling mellom avdelingene?

7. Oppfølgingsavtale etter ekstern barnehagevurdering

Denne avtalen må sees i sammenheng med plan for «Pilotprosjektet ekstern barnehagevurdering og veiledning i Fosenregionen, 2019 – 2021».

Styrers ansvar:

- Barnehagevurdererne presenterer rapporten for personalet i barnehagen. Styrer sørger for at oppvekstansvarlig, politisk barnehageeier, PPT og FAU er representert når rapporten legges fram.
- Rapporten sendes umiddelbart til oppvekstansvarlig.
- Styrer melder **innen 1 uke** tilbake til regionkonsulenten om erfaringer med ekstern barnehagevurdering på tilsendt skjema.
- **Innen 8 måneder:**
 - Styrer presenterer rapporten for politikerne i hovedutvalg for oppvekst med oppvekstansvarlig i kommunen til stede.
 - På bakgrunn av det som kommer fram i rapporten setter styrer, i samarbeid med fagpersoner fra DMMH, opp en prioritert plan for forbedringstiltak. Styrer presenterer plan for forbedringstiltak på ledermøte og for barnehageeier.
 - Det foretas en skriftlig evaluering av tiltakene. Har arbeidet med rapporten ført til de endringer man ønsker?
I denne prosessen er det viktig at vi hører på flere stemmer, både barnehageeier, ansatte i barnehagen og ikke minst foreldre og barn. Evalueringen sendes oppvekstansvarlig og presenteres for politikerne i hovedutvalg for oppvekst.
- Tilbakemelding på arbeidet med utfordringene i vurderingsrapporten skjer som del av tilstandsrapporten/årsmeldinga hvert år til barnehageeier.

Barnehageeiers / oppvekstansvarliges ansvar:

- Barnehageeier/oppvekstansvarlig involveres i valg av tema for ekstern vurdering.
- Tema forankres i kommunens/barnehagens satsingsområder.
- Oppvekstansvarlige har veiledningsansvar/oppfølgingsansvar.
- Rapporten tas inn i lederavtalen med styrerne og brukes i utviklingssamtalene.
- Rapporten skal være et verktøy i en utviklingsplan på barnehage/kommunenivå.
- Rapporten skal inn i tilstandsrapporten eller som vedlegg til denne.
- Oppvekstansvarlig etterspør evalueringen etter 8 måneder.

Vedlegg 1 - Deltakere i vurderinga

Alle som har vært i barnehagen i vurderingsuka, er deltakere på bakgrunn av observasjoner, uformelle samtaler og eventuell deltaking på møte og intervju. Her er en oversikt over hvor mange som har deltatt under vurderingsuka, og en begrunnelsen for valg av informanter.

Det er har vært to eksterne vurderere tilstede i vurderingsuken, Solveig Nilsen og Elisabeth Walsøe Lehn

På foreldremøte som ble gjennomført den første kvelden i vurderingsuken deltok 7 foreldre med sine tanker og refleksjoner rundt tegnene på god praksis.

På personalmøtet møtte 25 ansatte til refleksjonsmøte der de tok utgangspunkt i tegn på god praksis gjennom ulike spørsmål vurderende hadde sendt ut på forhånd.

Alle barna i 6 årsklubben hadde lyst å snakke med vurdererene og foreldrene samtykket. Det var tre barn som var borte fra barnehagen den aktuelle dagen, derfor ble det gjennomførte 3 barneintervju med til sammen 10 barn. Barna kom med mange innspill om barnehagehverdagen.

Det har vært faste møtepunkter med styrer hver dag, både på morgenen og ettermiddagen. Vi har også hatt mange uformelle samtaler med barna, personalet, samt brukt observasjon flittig underveis.

Vedlegg 2 – Tidsplan

Det var avsatt 4 dager til å vurdere barnehagen. Før oppholdet i barnehagen hadde vurdererne telefonkontakt med styreren, de fikk informasjon om gjennomføringa av ståstedsanalysen, fikk tilsendt dokument fra barnehagen, utformet fremtidsbildet, laget tidsplaner, leste seg opp på vurderingstemaet og forberedte dokumenter som skulle brukes under vurderinga. Under selve vurderingen var vurdererne i barnehagen i tre dager. Fjerde dagen ble brukt til rapportskrivning og presentasjon for barnehagepersonalet, eieren og foreldrerepresentantene i Samarbeidsutvalget. I forkant og underveis forberedte vurdererne informasjon, metoder og verktøy, og de drev informasjonsarbeid og oppsummeringer. Styreren ble oppdatert om arbeidet hele veien.

Å gjennomføre en kvalitetsvurdering på tre dager er knapp tid, og det innebærer en vurdering på et avgrenset område.

BARNEHAGEVURDERING – BEKKFARET BARNEHAGE PLAN FOR UKE 45

Vår ref.
11331/2019//1627HEHO

Dato
30.09.2019

DAG	TID	HVA SKAL SKJE	ANSVAR
Mandag 04.11.19	08.00 08.50 09.15 09.30 10.15 11.15 12.00 12.30 13.00 14.00 18.00 19.00- 20.00	- Samtale med styrer - Ukerapport med ped.lederne - Samlingsstund småbarn 2 avdelinger - Organisert gruppe med aktivitet småbarn - Uteleik småbarn - Måltid småbarn 2 avdelinger - Pause - Uteleik storbarn - Observasjon på småbarn - Oppsummering av dagen med styrer - Forberedelse foreldremøte - Foreldremøte - Oppsummering, og planlegging av neste dag	Vurdererne
Tirsdag 05.11.19	08.00 08.30 09.30 10.30 11.00 11.30	- Samtale med styrer - Observasjon storbarn - Gruppeaktivitet storbarn, to grupper - Barnesamtaler - Måltid storbarn - Barnesamtaler	Vurdererne

	12.30 13.00 14.00 17- 20.30	<ul style="list-style-type: none"> - Pause - Uteleik - Oppsummering av dagen med styrer, og planlegge personalmøte. Forberede neste dag. - Personal møte med hele personalet 	
Onsdag 06.11.19	08.00 08.30 09.30 11.00 12.00 12.30 14.00 21.00	<ul style="list-style-type: none"> - Samtale med styrer - Observasjon - Observasjon 6 – års klubb - Observasjon - Pause - Delta på avdelingsmøte - Oppsummering av dagen med styrer - Etterarbeid og rapport 	Vurdererene
Torsdag 07.11.18	08.00- 15.00 17.00- 18.00	<ul style="list-style-type: none"> - Rapportskriving - Møte med styrer. Overlevering av rapport - Personal møte med alle ansatte, barnehageeier og FAU tilstede. 	Vurdererene

Vedlegg 3 – Metoder

Tema og tid til rådighet påvirket valg av metoder. I vurderingsprosessen i denne barnehagen ble følgende metoder brukt:

For å fange lik tematikk hadde vi i forkant utarbeidet ulike samtaleguider til hjelp for samtaler med barnehagebarn, foreldre, assistenter/fagarbeidere og pedagoger.

Vi har benyttet observasjon der vi har brukt tegn på god praksis som utgangspunkt for vårt fokus. Vi gjennomførte deltakende observasjon, men benyttet oss særlig av episodebeskrivelser og løpende protokoll. Vi observerte i hverdags situasjoner både inne og ute.

Vi gjennomførte barnesamtaler, der barna fikk snakke fritt, men vi stilte også åpne spørsmål underveis knyttet til tegn på god praksis. Vi gjennomførte foreldremøte der vi tilrettela slik at foresatte fikk reflektere over spørsmål fra samtaleguiden vi hadde utformet.

På personalmøtet hadde vi forberedt personalet gjennom å sende dem spørsmålsguide som hadde utgangspunkt i tegn på god praksis og vurderingstema. Personalet fikk jobbe i grupper, og dele erfaringer med hverandre. Vi løftet dette fram i plenum.

På forhånd sendte barnehagen relevante dokumenter til vurdererne:

- Årsplan
- Ståstedanalyse
- Månedsbrev
- Periodeplan
- Ukeplan
- Oversikt over ulike beste praksisdokumenter

Forberedelse av barna

Vurdererne sendte en presentasjon av seg selv til barnehagen før vurderingen. Barnehageansatte fikk i oppdrag å forberede barna på besøket, og hvorfor vurdererne skulle være i barnehagen. Barna fikk kjennskap til vurderingstemaet og spørsmålsguiden før vurderingen.

Møte med foresatte

Foresatte fikk mulighet til å involvere og engasjere seg i prosessen. En god dialog mellom hjem og barnehage er en forutsetning for god barnehageutvikling. De foresatte fikk kjennskap til vurderingstemaet og spørsmålsguiden før vurderinga, og ble oppfordret til å reflektere individuelt over barnehagen sin praksis før møtet. I løpet av vurderingen hadde vurdererne møte med 7 representanter fra foreldregruppen. Foreldreutvalget var godt representert.

Møte med styreren

Under vurderingsuka fikk styreren daglig orientering og oppsummering fra vurdererne. Styreren har en nøkkelrolle i utviklingsarbeidet som barnehagen skal ta tak i når rapporten er overlevert. En god dialog med styreren danner grunnlaget for gjensidig forståelse av barnehagen sin nå-situasjon og for videre arbeid.

Vedlegg 4 – Intervjuguide til barna

Samtaleguide til barna i Bekkfaret barnehage

	Spørsmål	Svar
1	Hva er det beste med barnehagen?	
2	Hva liker du å gjøre i barnehagen?	
3	Hvem leiker du med i barnehagen?	
4	Leiker de voksne i barnehagen?	
5	Hvem får du hjelp fra når det blir vanskelig i leiken?	
6	Når du ikke får være med i leiken, hva skjer da?	
7	Hvem er best til å leike av de voksne?	
8	Hvilke rom er det best å leike i? Hvorfor?	
9	Er det best å leike ute eller inne? Hvorfor?	
10	Om dere har fått penger, hva har dere ville kjøpt til barnehagen?	
11	Er de voksne interessert i det du liker å leke?	
12	Leker du det samme hver dag, eller like du forskjellige ting?	

Vedlegg 5 – Intervjuguide til foresatte

Samtaleguide til foresatte i Bekkfaret barnehage

	Spørsmål	Svar
1	På hvilken måte opplever du samarbeidet med barnehagen i det daglige og på møter?	
2	Hvordan opplever du dialogen med personalet?	
3	På hvilken måte medvirker du til tilrettelegging av ditt barns behov for trivsel og leik?	
4	På hvilken måte opplever du at leiken er prioritert på Bekkfaret barnehage?	
5	Hvordan opplever dere personalets engasjement i forhold til leik?	

Vedlegg 6 – Intervjuguide til personalet

Samtaleguide til personalet i Bekkfaret barnehage

	Spørsmål	Svar
	På hvilken måte tar du initiativ til leik, inne og ute?	
	På hvilken måte er du delaktig i leiken inne og ute?	
	På hvilken måte bidrar du til at alle barn deltar i leik inne og ute?	
	Hvordan inspirerer du til ulike typer leik inne og ute?	
	Hvordan responderer du barns ideer?	
	Hvordan imøtekommer du barns valg av aktiviteter?	
	Hvordan opplever barna at du tar initiativ til leik, inne og ute?	
	Hvordan opplever barn at du hjelper de inn i leiken, inne og ute?	
	Hvordan finner barna inspirasjon til leik, gjennom leketøy, utstyr og rom?	
	Opplever barna at du er engasjert i leiken inne og ute?	
	Ta utgangspunkt i følgende påstander:	
	Barns trivsel og leik er et tema i den daglige samtalen og i møter med foresatte. Begrunn	
	Foresatte opplever et gjensidig samarbeidsforhold med personalet. Begrunn	
	Foresatte opplever engasjerte og lekende ansatte, inne og ute. Begrunn	
	Foresatte opplever at ansatte prioriterer leiken, inne og ute. Begrunn	
	På hvilken kan barnehagen utvikle sin kompetanse på leik?	

	På hvilken måte arbeider du for å utvikle egen kompetanse om leik?	
	Hvordan skaper ledelse tid og rom til å reflektere faglig og etiske over voksenrollen i leik?	
	På hvilken måte er observasjon og praksisfortellinger et redskap for din utvikling?	
	Hvordan involverer dere barns stemme i vurderingsarbeidet?	

